

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3
The Factors Affecting to Internal Quality Assurance
Under Songkhla Primary Educational Service Area Office 3

รังสิยา คงแก้วดวง¹ และ สุนทรี วรรณไพเราะ²

Rangsiya Kongkaewduang¹ and Suntaree Wannapairo²

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

Educational Administration Program, Faculty of Education, Thaksin University, Thailand

Corresponding Author, Email: ¹6719970150@tsu.ac.th

Retrieved: April 10, 2026; Revised: April 30, 2026; Accepted: April 30, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 3) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 327 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) และสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยใช้วิธีแบบขั้นตอน (Stepwise)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 คือ ผู้บริหารและนโยบาย วัฒนธรรมองค์กร การบริหารจัดการ และมีตัวแปรเดียวที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ บุคลากร ซึ่งปัจจัยทั้ง 4 ด้านสามารถพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 74.80 สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยใน รูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y} = .961 + .252(X_1) + .212(X_5) + .196(X_2) + .129(X_3)$ และสมการวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z} = .292(X_1) + .273(X_5) + .240(X_2) + .143(X_3)$

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน; การประกันคุณภาพภายใน

Abstract

This research aimed to: (1) to examine factors influencing internal quality assurance implementation in educational institutions; and (2) to assess the extent of such implementation; and (3) develop a predictive equation of factors affecting the implementation of internal quality assurance in educational institutions. The sample consisted of 327 teachers under the Songkhla Primary Educational Service Area Office 3 in the academic year 2025. The sample size was determined using the Krejcie and Morgan (1970) table, and stratified random sampling was

employed. The research instrument was a questionnaire. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean ($\bar{X}$), standard deviation, and multiple regression analysis using the stepwise method.

The research findings revealed that: (1) Factors affecting the implementation of internal quality assurance in educational institutions were, overall, at a high level. (2) The overall implementation of internal quality assurance in educational institutions was also at a high level. (3) Regarding the factors affecting the implementation of internal quality assurance in educational institutions, it was found that the factors with statistical significance at the .001 level were administrators and policy, organizational culture, and management. Additionally, there was one factor with statistical significance at the .01 level, namely personnel. All four factors together were able to predict the implementation of internal quality assurance in educational institutions at 74.80 percent. The multiple regression equation in raw score form was: $\hat{Y} = .961 + .252(X_1) + .212(X_5) + .196(X_2) + .129(X_3)$ The multiple regression equation in standardized score form was: $\hat{Z} = .292(X_1) + .273(X_5) + .240(X_2) + .143(X_3)$

Keywords: Factors Influencing the Implementation of Internal Quality Assurance; Internal Quality Assurance

บทนำ

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่รัฐต้องจัดให้ประชาชนได้รับอย่างทั่วถึง เพื่อพัฒนาคนในทุกช่วงวัยให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ ตามกรอบแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ที่มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการจัดการศึกษาที่ทันสมัย (ศิริวรรณ จันทับ และคณะ, 2566) การศึกษาที่มีคุณภาพจำเป็นต้องอาศัยระบบการประกันคุณภาพที่มีมาตรฐานและประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้เทียบเคียงได้กับมาตรฐานสากล (กัลลารัตน์ อนนทร์รัตน์, 2563)

นโยบายด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการมุ่งเน้นการปฏิรูปการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำ และส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยังได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานและคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

การประกันคุณภาพภายในจึงเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และได้รับการยอมรับจากสังคม โดยต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายในสถาบันการศึกษา (ชุตินา ทาสุนทร, 2564) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การทำงานเป็นทีม นโยบายการบริหาร บุคลากร วัฒนธรรมองค์กร และทรัพยากรสนับสนุน (สุธาทิพย์ เตียววานิชย์, 2560)

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566 ยังต่ำกว่าระดับประเทศ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3, 2567) จึงสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการเสริมสร้างระบบประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการ

สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเป็นข้อมูลสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับมาตรฐานและความคาดหวังของสังคมในยุคปัจจุบัน

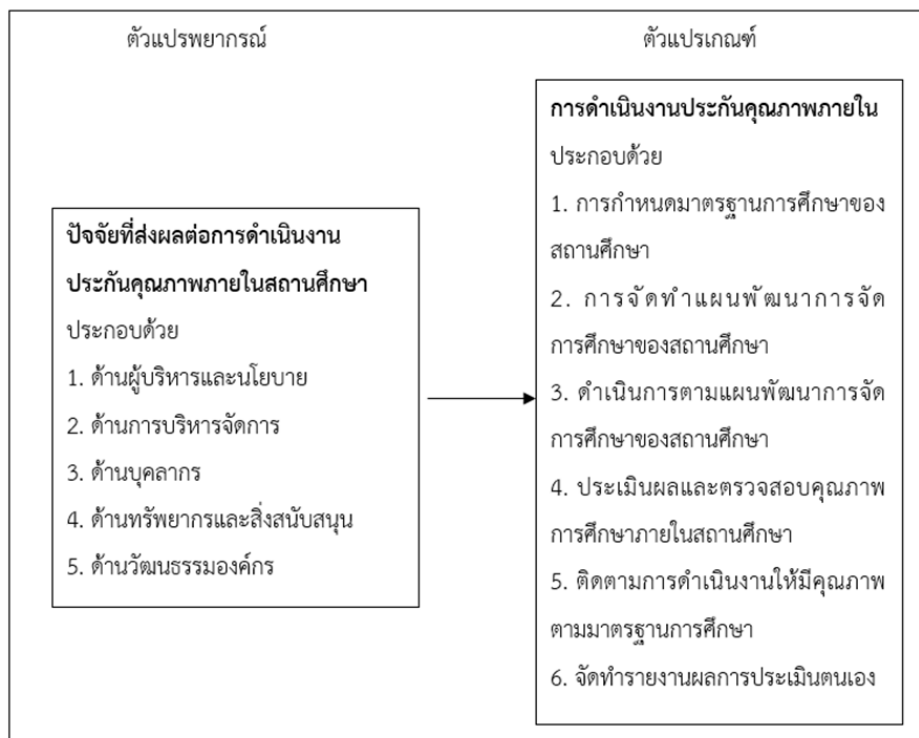
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลา เขต 3

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 2,197 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2568 จำนวน 327 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) และสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกตามขนาดสถานศึกษา แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 25 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 28 ข้อ

แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผู้วิจัยเลือกแบบสอบถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป ไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากร จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (1990) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .940 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .942

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในแบบสอบถามผ่านทางแบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ (Google Form) ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 แจ้งสถานศึกษาในสังกัดขอความอนุเคราะห์ให้ตอบแบบสอบถาม และดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้ยึดหลักปฏิบัติตามหลักจริยธรรมการวิจัยในคน ได้รับกลับคืนมา 327 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและสรุปผลตามขั้นตอน โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ไปวิเคราะห์เทียบตามแนวคิดของการแปลความหมายแล้วนำค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ไปวิเคราะห์เทียบตามแนวคิดของการแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่าของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) วิเคราะห์สถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีแบบขั้นตอน (Stepwise) เพื่อดูว่าตัวแปรพยากรณ์ใดที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ แล้วจึงนำตัวแปรที่มีนัยสำคัญไปสร้างสมการพยากรณ์

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งหมด 327 คน พบว่า เพศชาย ร้อยละ 37.92 และเพศหญิง ร้อยละ 62.08 ช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ช่วงอายุ 31 - 50 ปี ร้อยละ 85.32 วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 90.52 สูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 9.48 ประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี ร้อยละ 46.48 มากกว่า 10 ปี ร้อยละ 43.73 และน้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 9.79 และขนาดสถานศึกษาขนาดกลาง ร้อยละ 59.94 ขนาดเล็ก ร้อยละ 25.99 และขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ร้อยละ 14.07

2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้าน	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	n = 327		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารและนโยบาย	4.4516	0.4567	มาก
2	การบริหารจัดการ	4.4648	0.4835	มาก
3	บุคลากร	4.5089	0.4374	มาก
4	ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน	4.4532	0.5102	มาก
5	วัฒนธรรมองค์กร	4.4557	0.5100	มาก
รวม		4.4668	0.4337	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านบุคลากร รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน และด้านผู้บริหารและนโยบายตามลำดับ

3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้าน	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	n = 327		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.4599	0.4549	มาก
2	การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.4625	0.4460	มาก
3	การดำเนินตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.4717	0.4569	มาก
4	การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.4969	0.4654	มาก
5	การติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน	4.5076	0.4387	มาก
6	การรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัด	4.5058	0.4386	มาก
รวม		4.4841	0.3950	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับจาก ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน รองลงมา คือ การรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัด การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การดำเนินตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามลำดับ

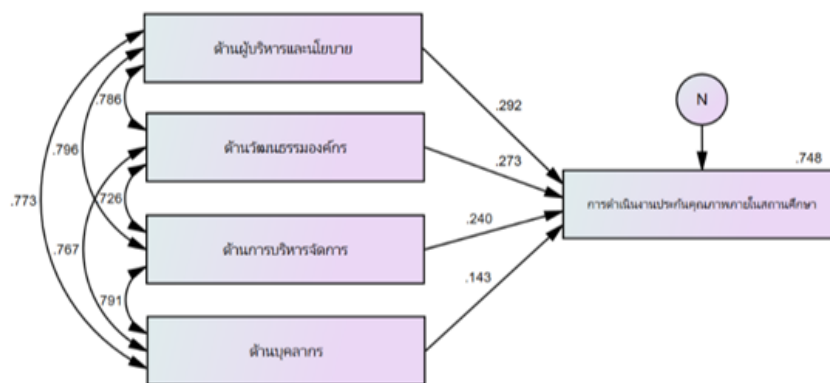
4) ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้วิธีแบบขั้นตอน (Stepwise) ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ตัวแปรพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผล ต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายใน	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	S.E.	β			Tolerance	VIF
ค่าคงที่ (Constant)	.961	.199					
1.ด้านผู้บริหารและนโยบาย (X_1)	.252	.047	.292	5.349	.000	.263	3.798
2.ด้านวัฒนธรรมองค์กร (X_2)	.212	.039	.273	5.491	.000	.316	3.164
3.ด้านการบริหารจัดการ (X_3)	.196	.043	.240	4.590	.000	.286	3.493
4.ด้านบุคลากร (X_4)	.129	.048	.143	2.713	.007	.283	3.533
R = 0.865, $R^2 = 0.748$, Adjust $R^2 = 0.745$, S.E.est = 0.200							

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ภาพที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

จากตารางที่ 3 และภาพที่ 2 ตัวแปรพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาพบว่า ตัวแปร 3 ตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีตัวแปรเดียวที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือด้านบุคลากร ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ด้านผู้บริหารและนโยบาย รองลงมา คือ ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านบริหารจัดการ และด้านบุคลากร ค่า VIF (Variance Inflation Factors) มีค่าสูงสุดเท่ากับ 3.798 แสดงว่า ระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรพยากรณ์ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณมีค่าตามข้อตกลง และค่า Tolerance มีค่าสูงสุดเท่ากับ 0.316 แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ด้าน เป็นอิสระต่อกัน สามารถพยากรณ์

สัมประสิทธิ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ได้ร้อยละ 74.80

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$\hat{Y} = .961 + .252(X_1) + .212(X_5) + .196(X_2) + .129(X_3)$$

และสามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$\hat{Z} = .292(X_1) + .273(X_5) + .240(X_2) + .143(X_3)$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ได้รับการสนับสนุนทั้งใน ด้านนโยบาย การบริหารจัดการ และการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารมีการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ที่ ชัดเจน สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมีระบบการติดตาม กำกับ และประเมินผลอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันและการทำงาน เป็นทีม อีกทั้งการพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะวิชาชีพที่จำเป็น ส่งผลให้ครูมีความมั่นใจและแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และพร้อมที่จะพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมาก ยิ่งขึ้น จึงทำให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในมีความเข้มแข็งและบรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของนุภาพร ศรีฤทธิ์ (2565) ได้กล่าวว่า ความรู้ ทักษะ การมีส่วนร่วม การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมถึงทัศนคติและแรงจูงใจของครูและบุคลากร เป็นปัจจัยสำคัญที่ยกระดับคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมด้านบุคลากรดังกล่าวสะท้อนถึงความมุ่งมั่นที่พัฒนาศักยภาพทั้งด้านวิชาการและการบริหารจัดการ ส่งผลให้การประกันคุณภาพภายในมีความเข้มแข็ง อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการกำกับติดตามการบริหารจัดการ และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนคุณภาพ ซึ่งช่วยเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และสอดคล้องกับแนวคิดของกนกพร ภูติวัฒนชัย และสุทธิพงศ์ บุญผดุง (2567) ที่พบว่าปัจจัยด้านภาวะผู้นำของ ผู้บริหาร บุคลากร วัฒนธรรมองค์กร การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี และงบประมาณ ล้วนมีบทบาทสำคัญต่อ ความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งตอกย้ำให้เห็นว่าการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงระบบที่ บูรณาการทรัพยากรและการมีส่วนร่วมทุกมิติจะทำให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษามีความมั่นคงและยั่งยืน อีกทั้ง ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริวรรณ จันทน์ และคณะ (2566) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษาภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของปัท มারণ์ เปล่งวาจา และคณะ (2567) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมปัจจัยการบริหารอยู่ในระดับมาก

2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูให้ความสำคัญกับการวางระบบที่ชัดเจนและต่อเนื่อง มีการกำหนดมาตรฐาน การศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการ ตลอดจนการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังได้รับการ สนับสนุนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการกำกับและให้คำปรึกษา ส่งผลให้การดำเนินงานมีทิศทางที่ สอดคล้องกับนโยบายของชาติ นอกจากนี้ การสร้างบรรยากาศองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกันและการพัฒนา ศักยภาพของครูอย่างต่อเนื่อง ทำให้บุคลากรเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของคุณภาพการศึกษาและมี แรงจูงใจในการทำงาน ส่งผลให้ผลการดำเนินงานประกันคุณภาพอยู่ในระดับที่สูงอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ แนวคิดของเฉลิมพล วิโรจน์รัตน์ และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2568) กล่าวว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน คือ การสร้างระบบคุณภาพที่มีชีวิต โดยยึดหลักการบริหารเชิงระบบ ใช้วงจร PDCA เป็นเครื่องมือสำคัญเชื่อมโยง ทุกฝ่ายให้มีส่วนร่วมตั้งแต่วางแผน ดำเนินการ ตรวจสอบ และพัฒนา เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาอย่างยั่งยืน

และตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้เรียน สังคม และมาตรฐานการศึกษาในระดับชาติ และสอดคล้องกับแนวคิดของ Bush (2022) กล่าวว่า การประกันคุณภาพในโรงเรียนมีความสำเร็จมากที่สุด เมื่อผู้บริหารมุ่งสร้างระบบติดตามและการประเมินผลอย่างมีส่วนร่วม แต่หากการกำหนดมาตรฐานไม่ชัดเจนหรือขาดการสื่อสารกับบุคลากร จะทำให้การดำเนินงานในระยะยาวขาดความยั่งยืน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภารัตน์ หวลคำ และวัชร จตุพร (2568) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฏฐา พุ่มพวง (2567) ได้ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย โดยมีตัวแปรจำนวน 4 ด้านสามารถร่วมกันพยากรณ์สัมประสิทธิ์ ได้ร้อยละ 74.80 ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษามีการขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทั้งในด้านผู้บริหารและนโยบายที่มีการวางแผน กำกับ และประเมินผลอย่างชัดเจน ด้านบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาและมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ ด้านการบริหารจัดการที่ยึดหลัก PDCA (Plan-Do-Check-Act) อย่างเป็นรูปธรรม และด้านวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกัน สร้างความตระหนักและความรับผิดชอบร่วมในคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ศักดิ์ รอบคอบ และคณะ (2567) พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำ ปัจจัยเทคโนโลยี ปัจจัยโครงสร้างองค์กร และปัจจัยบุคลากรส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 26.00 สอดคล้องกับงานวิจัยของนุภาพร ศรีฤทธิ์ (2565) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการกำหนดเป้าหมาย และปัจจัยด้านทรัพยากรทางการศึกษาส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 66.00 และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทัตตา สติตพงษา และคณะ (2567) พบว่า ปัจจัยด้านลักษณะของบุคลากร ด้านภาวะผู้นำ ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านโครงสร้างองค์กร ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ร้อยละ 69.00

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ ต้องอาศัย นโยบายที่ชัดเจนและภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ซึ่งทำหน้าที่กำหนดทิศทางการพัฒนาและสร้างความมั่นใจให้แก่บุคลากร

วัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการทำงานและการเรียนรู้ร่วมกัน ก็มีส่วนสำคัญในการเสริมความยั่งยืนของระบบคุณภาพ ด้านบุคลากรและครูผู้สอน มีบทบาทสำคัญผ่านการพัฒนาความรู้ ทักษะ และแรงจูงใจ ส่งผลให้การยกระดับคุณภาพดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การใช้ วงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) ยังเป็นเครื่องมือที่ทำให้การทำงานเป็นระบบ ตรวจสอบได้ และพัฒนาต่อเนื่อง

ดังนั้น ความสำเร็จของการดำเนินงานประกันคุณภาพเกิดจากการบูรณาการทั้งปัจจัยเชิงโครงสร้าง (นโยบายและการจัดการ) และปัจจัยเชิงพฤติกรรม (บุคลากรและวัฒนธรรมองค์กร) ทำงานเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบส่งผลให้สถานศึกษามีการประกันคุณภาพที่มั่นคงและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจน และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อเป็นทิศทางในการขับเคลื่อนงานประกันคุณภาพ อีกทั้งสนับสนุนให้ผู้บริหารได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การติดตาม และการประเมินผล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม
2. สถานศึกษาควรทบทวนและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน รวมทั้งการมีส่วนร่วมจากครู ผู้ปกครอง และชุมชนในการกำหนดมาตรฐาน เพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทิศทางเดียวกัน
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ให้แก่ผู้บริหาร พร้อมทั้งกำหนดนโยบายที่ชัดเจน และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา รวมถึงสนับสนุนการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพเป็นไปอย่างมีทิศทางและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยด้านผู้บริหารและนโยบายเชิงลึกมากขึ้น โดยเฉพาะรูปแบบภาวะผู้นำและแนวทางการกำหนดนโยบายที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลา เขต 3
2. ควรศึกษาปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กรในมิติที่หลากหลายมากขึ้น เช่น ค่านิยมร่วมของครูและบุคลากร การสร้างบรรยากาศการทำงานเป็นทีม และการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ภายในสถานศึกษา เพื่อให้เข้าใจถึงกลไกที่สนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษามากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร ภูติวัฒนชัย และสุทธิพงศ์ บุญผดุง. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. *วารสารการศึกษาศาสตร์สมัยใหม่*, 9(12), 464-479.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กัลลารัตน์ อนนทร์รัตน์. (2563). การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษา. *วารสารวิจัยและพัฒนาการศึกษา*, 15(2), 45-59.
- เฉลิมพล วิโรจน์รัตน์ และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ. (2568). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนคร. *วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี*, 8(3), 937-951.
- ชุตินา ทาสุนทร. (2564). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน* (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ณรงค์ศักดิ์ รอบคอบ, กัณฐมณี รัตนรามศรี, สมฤทัย โดยวิริยสกุล และอัมมิตาน ชุตโร. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3. *วารสารพุทธวารสาร มจร อุบลราชธานี*, 9(2), 1915–1924.
- ณัชชา พุ่มพวง. (2567). การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. *วารสารสหวิทยาการและการจัดการภาคเอกชน*, 2(3), 14–24.
- นุภาพร ศรีฤทธิ์. (2565). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารการเรียนรู้สมัยใหม่*, 7(4), 250–264.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปัทมาภรณ์ เปล่งวาจา, อรพรรณ ตูจินดา และดวงใจ ชนะสิทธิ์. (2567). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2. *วารสารสิรินธรปริทรรศน์*, 25(2), 1088–1099.
- วิภารัตน์ หวลคำ และวัชระ จตุพร. (2568). การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย. *วารสารเสถียรวิทย์ปริทัศน์*, 5(2), 710–718.
- ศิริวรรณ จันทับ, ทินกร ชอัมพงษ์ และเยาวเรศ ภักดีจิตร. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*, 6(2), 194–205.
- สุทัตตา สติพงษ์ชา, ทิปปิพัฒน์ สันตะวัน และศุภชัย ทวี. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมการศึกษา*, 7(3), 29–41.
- สุชาติพิทย์ เตียววานิชย์. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. *วารสารบริหารการศึกษา*, 25(1), 55–70.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. (2567). รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566. สงขลา: สพป.สงขลา เขต 3.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2567). *นโยบายและแนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ*. กรุงเทพฯ: สพฐ.
- Bush, T. (2022). *Theories of educational leadership and management*. (5th ed.). London: SAGE.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.